

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2019. gada 12. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Intelektuālais un rūpnieciskais īpašums – Autortiesības un blakustiesības – Direktīva 2001/29/EK – 2. panta a) punkts – Jēdziens “darbs” – Darbu aizsardzība ar autortiesībām – Nosacījumi – Saistība ar dizainparaugu aizsardzību – Direktīva 98/71/EK – Regula (EK) Nr. 6/2002 – Apģērba modeļi

Lietā C-683/17

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, kuru *Supremo Tribunal de Justiça* (Augstākā tiesa, Portugāle) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 21. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2017. gada 6. decembrī, tiesvedībā

Cofemel – Sociedade de Vestuário SA

pret

G-Star Raw CV,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja A. Prehala [*A. Prechal*], tiesneši F. Biltšens [*F. Biltgen*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*] (referents), K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] un L. S. Rosi [*L. S. Rossi*],

ģenerālvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre: L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2018. gada 12. decembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Cofemel – Sociedade de Vestuário SA* vārdā – *I. Bairrão* un *J. P. de Oliveira Vaz Miranda de Sousa*, advogados,
- *G-Star Raw CV* vārdā – *A. Grosso Alves* un *G. Paiva e Sousa*, advogados,
- Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes* un *M. Figueiredo*, kā arī *P. Salvação Barreto*, pārstāvji,
- Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vlácil*, pārstāvji,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *F. De Luca*, avvocato dello Stato,

* Tiesvedības valoda – portugāļu.

- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *S. Brandon* un *Z. Lavery*, pārstāvji, kam palīdz *J. Moss, barrister*,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *J. Samnadda*, kā arī *B. Rechen*a un *F. Wilman*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2019. gada 2. maija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/29/EK (2001. gada 22. maijs) par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV 2001, L 167, 10. lpp.) 2. panta a) punkta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Cofemel* – *Sociedade de Vestuário SA* (turpmāk tekstā – “*Cofemel*”) un *G-Star Raw CV* (turpmāk tekstā – “*G-Star*”) par autortiesību, uz kurām atsaucas *G-Star*, ievērošanu.

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskās tiesības

Bernes konvencija

- 3 Bernes Konvencijas par literatūras un mākslas darbu aizsardzību (Parīzes 1971. gada 24. jūlija akts), redakcijā, kas izriet no 1979. gada 28. septembra grozījuma, (turpmāk tekstā – “Bernes konvencija”) 2. panta 7. punktā tostarp ir noteikts:

“[...] [ar šo konvenciju izveidotās] Savienības valstu likumdošanas akti var noteikt, cik lielā mērā attiecīgās valsts likumi piemērojami lietišķās mākslas darbiem un dizainparaugiem, kā arī var noteikt šādu lietišķās mākslas darbu un dizainparaugu aizsardzības nosacījumus. Attiecībā uz darbiem, kas valstī, kurā tie radīti, tiek aizsargāti vienīgi kā dizainparaugi, citās [ar šo konvenciju izveidotās] Savienības valstīs var pieprasīt tikai tādu speciālo aizsardzību, kāda attiecīgajā valstī paredzēta dizainparaugiem, bet, ja attiecīgajā valstī šāda speciāla aizsardzība nav paredzēta, šādi darbi tiek aizsargāti kā mākslas darbi.”

WIPO līgums par autortiesībām

- 4 Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācija (WIPO) 1996. gada 20. decembrī Ženēvā pieņēma WIPO līgumu par autortiesībām, kas Eiropas Kopienas vārdā tika apstiprināts ar Padomes Lēmumu 2000/278/EK (2000. gada 16. marts) (OV 2000, L 89, 6. lpp.), (turpmāk tekstā – “WIPO līgums par autortiesībām”).
- 5 Saskaņā ar WIPO līguma par autortiesībām 1. panta “Saistība ar Bernes konvenciju” 4. punktu:

“Līgumslēdzējas puses izpilda Bernes konvencijas 1. līdz 21. panta un pielikuma noteikumus.”

Savienības tiesības

Direktīva 2001/29

- 6 Direktīvas 2001/29 60. apsvērumā ir paredzēts:

“Aizsardzībai, ko paredz saskaņā ar šo direktīvu, nebūtu jāskar attiecīgo valstu vai Kopienas tiesību normas citās jomās, piemēram, attiecībā uz rūpniecisko īpašumu [..].”

- 7 Šīs direktīvas 2.–4. panta nosaukumi ir attiecīgi “Reproducēšanas tiesības”, “Tiesības uz darbu izziņošanu un tiesības uz cita tiesību objekta publiskošanu” un “Izplatīšanas tiesības”. Ar šīm tiesību normām dalībvalstīm tostarp ir likts garantēt autoriem ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt viņu darbu reproducēšanu (2. panta a) punkts), ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt šo darbu izziņošanu sabiedrībai (3. panta 1. punkts) un ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt to izplatīšanu (4. panta 1. punkts).
- 8 Minētās direktīvas 9. pantā “Citu tiesību normu turpmāka piemērošana” ir paredzēts, ka šī direktīva neskar noteikumus, kas attiecas uz citām jomām. Šī panta redakcijā vairākās valodās, tostarp vācu, angļu, spāņu, franču un itāļu valodā, ir precizēts, ka šīs jomas ietver tostarp patentu, preču zīmju, dizainparaugu, kā arī funkcionālu modeļu jomu. Savukārt šī panta redakcijā portugāļu valodā ir atsauce uz patentu, preču zīmju un funkcionālu modeļu jomām, neminot dizainparaugu jomu.

Direktīva 98/71/EK

- 9 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 98/71/EK (1998. gada 13. oktobris) par dizainparaugu tiesisko aizsardzību (OV 1998, L 289, 28. lpp.) 8. apsvērumā ir paredzēts:

“tā kā, nepastāvot autortiesību saskaņošanai, svarīgi ieviest aizsardzības kumulācijas principu saskaņā ar īpašiem reģistrēto dizainparaugu aizsardzības un autortiesību tiesību aktiem, dalībvalstīm paredzot tiesības brīvi noteikt autortiesību aizsardzības pakāpi un nosacījumus, saskaņā ar kuriem šādu aizsardzību piešķir”.

- 10 Šīs direktīvas 1. panta “Definīcijas” a) punktā ir precizēts, ka ar jēdzienu “dizainparaugs” ir domāts “visa ražojuma vai tā daļas izskats, kas radies no paša ražojuma un/vai tā rotājumu iezīmēm, jo īpaši līnijām, kontūrām, krāsām, formas, virsmas struktūras un/vai materiāla”.
- 11 Minētās direktīvas 17. pantā “Attiecības pret autortiesībām” ir paredzēts:

“Dizainparaugam, ko aizsargā dizainparauga tiesības, kuras reģistrētas dalībvalstī vai attiecībā uz dalībvalsti, saskaņā ar šo direktīvu ir arī tiesības uz aizsardzību atbilstīgi minētās valsts autortiesību likumam, sākot ar dienu, kurā dizainparaugs ir radīts vai kaut kādā veidā noteikts. Kādā mērā un ar kādiem nosacījumiem, ietverot prasīto oriģinalitātes līmeni, šādu aizsardzību piešķir, nosaka katra dalībvalsts.”

Regula (EK) Nr. 6/2002

- 12 Padomes Regulas (EK) Nr. 6/2002 (2001. gada 12. decembris) par Kopienas dizainparaugiem (OV 2002, L 3, 1. lpp.) 32. apsvērumā ir paredzēts:

“Nepastāvot pilnīgai autortiesību saskaņošanai, ir svarīgi ieviest aizsardzības kumulācijas principu atbilstīgi Kopienas dizainparaugam un autortiesību likumiem, atstājot dalībvalstīm tiesības brīvi noteikt autortiesību aizsardzības pakāpi un nosacījumus, saskaņā ar kuriem šo aizsardzību piešķir.”

13 Šīs regulas 3. panta a) punktā jēdziens “dizainparaugs” ir definēts tāpat kā Direktīvas 98/71 1. panta a) punktā.

14 Minētās regulas 96. panta “Saistība ar citiem aizsardzības veidiem atbilstīgi valsts tiesību aktiem” 2. punktā ir paredzēts:

“Dizainparaugu, ko aizsargā kā Kopienas dizainparaugu, no tā radišanas vai nostiprināšanas jebkāda veidā aizsargā arī ar dalībvalstu autortiesību likumiem. Kādā mērā un ar kādiem nosacījumiem, ietverot prasīto oriģinalitātes līmeni, šādu aizsardzību piešķir, nosaka katra dalībvalsts.”

Portugāles tiesības

15 *Código de Direito de Autor e Direitos Conexos* (Autortiesību un blakustiesību kodekss) 2. panta “Oriģināli darbi” 1. punkts ir formulēts šādi:

“Intelektuālās jaunrades darbi literatūras, zinātnes un mākslas jomā, neatkarīgi no to žanra, izteiksmes veida, kvalitātes, izpaušanas veida un mērķa, tostarp ir:

[..]

i) lietišķās mākslas darbi, rūpnieciskie dizainparaugi un dizaina darbi, kas ir mākslinieciskas jaunrades rezultāts, neatkarīgi no rūpnieciskā īpašuma aizsardzības;

[..].”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

16 *Cofemel* un *G-Star* ir divas sabiedrības, kas darbojas apģērba dizaina, ražošanas un tirdzniecības jomā.

17 Kopš 90. gadiem *G-Star* – kā īpašniece vai arī saskaņā ar ekskluzīvās licences līgumiem – izmanto preču zīmes “G-STAR”, “G-STAR RAW”, “G-STAR DENIM RAW”, “GS-RAW”, “G-RAW” un “RAW”. Apģērbi, kas izstrādāti, ražoti un tirgoti ar šīm preču zīmēm, ietver tostarp džinsu modeļi ar nosaukumu “ARC”, kā arī sporta kreklu un T-kreklu modeļi ar nosaukumu “ROWDY”.

18 *Cofemel* tāpat, izmantojot preču zīmi “TIFFOSI”, izstrādā, ražo un tirgo džinsus, sporta krekļus un T-krekļus.

19 2013. gada 30. augustā *G-Star* cēla prasību Portugāles pirmās instances tiesā, lūdzot, lai *Cofemel* tiktu likts izbeigt tās autortiesību pārkāpumu un negodīgas konkurences darbības attiecībā pret *G-Star*, kā arī atlīdzināt tai šajā sakarā nodarīto kaitējumu un – jauna pārkāpuma gadījumā – izmaksāt tai soda naudu par katru dienu līdz pārkāpuma izbeigšanai. Saistībā ar šo prasību *G-Star* tostarp norādīja, ka daži *Cofemel* ražotie džinsu, sporta kreklu un T-kreklu modeļi ir analogi tās modeļiem “ARC” un “ROWDY”. *G-Star* arī apgalvoja, ka šie pēdējie minētie apģērba modeļi ir uzskatāmi par oriģināliem intelektuālās jaunrades darbiem un ka šī iemesla dēļ tie ir kvalificējami kā “darbi”, uz kuriem attiecas aizsardzība atbilstoši autortiesībām.

20 Savai aizstāvēbai *Cofemel* tostarp argumentēja, ka minētie apģērba modeļi nevar tikt kvalificēti kā “darbi”, uz kuriem attiektos šāda aizsardzība.

- 21 Pirmās instances tiesa, kurā bija vērsusies *G-Star*, daļēji apmierināja tās prasību, tostarp piespriežot *Cofemel* izbeigt *G-Star* autortiesību pārkāpumu, samaksāt tai summu, kas atbilst peļņai, kura ir gūta, pārdodot ar šo autortiesību pārkāpumu ražotos apģērbus, un maksāt tai soda naudu par katru dienu jauna pārkāpuma gadījumā.
- 22 *Cofemel* iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu *Tribunal da Relação de Lisboa* (Lisabonas apelācijas tiesa, Portugāle), kas atstāja to spēkā. Sava nolēmuma pamatošanai minētā tiesa vispirms norādīja, ka Autortiesību un blakustiesību kodeksa 2. panta 1. punkta i) apakšpunkts – Direktīvas 2001/29 gaismā, kā Tiesa to ir interpretējusi 2009. gada 16. jūlija spriedumā *Infopaq International* (C-5/08, EU:C:2009:465) un 2011. gada 1. decembra spriedumā *Painer* (C-145/10, EU:C:2011:798) – ir jāsaprot tādējādi, ka autortiesību aizsardzība attiecas uz lietišķās mākslas darbiem, rūpnieciskajiem dizainparaugiem un dizaina darbiem ar nosacījumu, ka tiem ir oriģināls raksturs, proti, ka tie ir paša autora intelektuālās jaunrades rezultāts, un netiek prasīta kāda īpaša estētiskās vai mākslinieciskās vērtības pakāpe. Tālāk minētā tiesa uzskatīja, ka konkrētajā gadījumā *G-Star* apģērba modeļi “ARC” un “ROWDY” ir darbi, kas aizsargājami saskaņā ar autortiesībām. Visbeidzot tā secināja, ka ar dažiem no *Cofemel* ražotajiem apģērbiem tiek pārkāptas *G-Star* autortiesības.
- 23 Saņēmusi *Cofemel* kasācijas sūdzību, iesniedzējtiesa – *Supremo Tribunal de Justiça* (Augstākā tiesa, Portugāle) pirmām kārtām secina, ka ir pierādīts, pirmkārt, ka aplūkojamos *G-Star* apģērba modeļus ir izstrādājuši vai nu *G-Star* nodarbinātie dizaineri, vai arī dizaineri, kas bija darbojušies šīs sabiedrības uzdevumā un saskaņā ar līgumu tai bija nodevuši savas autortiesības. Otrkārt, šie apģērba modeļi esot tāda dizaina un ražošanas procesa rezultāts, kas modes pasaulē ir tikuši atzīti par inovatīviem. Treškārt, tie ietver vairākus specifiskus elementus (trīsdimensiju forma, daļu savienojuma shēma, noteiktu sastāvdaļu izvietojums utt.), kurus daļēji pārņēmusi *Cofemel*, lai ražotu apģērbus ar savu preču zīmi.
- 24 Otrām kārtām iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar Autortiesību un blakustiesību kodeksa 2. panta 1. punkta i) apakšpunktu lietišķās mākslas darbi, rūpnieciskie dizainparaugi un dizaina darbi ir skaidri iekļauti to darbu sarakstā, uz kuriem attiecas autortiesību aizsardzība, taču tajā nav precizēts, kāda oriģinalitātes pakāpe tiek prasīta, lai konkrētie objekti tiktu kvalificēti kā šī veida darbi. Tā atzīmē arī, ka par šo jautājumu, kas ir starp *Cofemel* un *G-Star* esošā strīda pamatā, Portugāles judikatūrā un doktrīnā nav vienprātības. Šī iemesla dēļ minētā tiesa vēlas noskaidrot, vai, ņemot vērā Direktīvas 2001/29 interpretāciju, ko Tiesa sniegusi 2009. gada 16. jūlija spriedumā *Infopaq International* (C-5/08, EU:C:2009:465) un 2011. gada 1. decembra spriedumā *Painer* (C-145/10, EU:C:2011:798), būtu jāuzskata, ka aizsardzība, kas tiek nodrošināta ar autortiesībām, ir attiecināma uz šādiem darbiem tāpat kā uz jebkādiem literatūras un mākslas darbiem, tātad ar nosacījumu, ka tiem ir oriģināls raksturs tādā nozīmē, ka tie ir paša autora intelektuālās jaunrades rezultāts, vai arī ir iespējams šādas aizsardzības piešķiršanu pakļaut nosacījumam par to, ka pastāv konkrēta estētiskās vai mākslinieciskās vērtības pakāpe.
- 25 Šajos apstākļos *Supremo Tribunal de Justiça* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Tiesas sniegtajai Direktīvas 2001/29 2. panta a) punkta interpretācijai ir pretrunā valsts tiesiskais regulējums – šajā lietā Autortiesību un blakustiesību kodeksa 2. panta 1. punkta i) apakšpunkts –, ar ko autortiesību aizsardzība tiek piešķirta lietišķās mākslas darbiem, rūpnieciskajiem dizainparaugiem un dizaina darbiem gadījumā, ja tiem ir ne tikai funkcionāls mērķis, bet tie no estētiskā viedokļa rada arī specifisku un atšķirtspējīgu vizuālu efektu tādējādi, ka to oriģinalitāte ir izšķirošais aizsardzības piešķiršanas kritērijs autortiesību jomā?
- 2) Vai Tiesas sniegtajai Direktīvas 2001/29 2. panta a) punkta interpretācijai ir pretrunā valsts tiesiskais regulējums – šajā lietā Autortiesību un blakustiesību kodeksa 2. panta 1. punkta i) apakšpunkts –, ar ko autortiesību aizsardzība tiek piešķirta lietišķās mākslas darbiem,

rūpnieciskajiem dizainparaugiem un dizaina darbiem tad, ja ļoti strikta to mākslinieciskuma novērtējuma gaismā un ņemot vērā kultūras un institucionālajās aprindās dominējošās koncepcijas, tie būtu jāatzīst par “māksliniecisko jaunradi” vai “mākslas darbu”?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 26 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/29 2. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj, ka ar valsts tiesību aktiem autortiesību aizsardzība tiek piešķirta tādiem modeļiem kā pamatlietā aplūkotie apģērba modeļi tādēļ, ka tiem ir ne tikai funkcionāls mērķis, bet tie no estētiskā viedokļa rada arī specifisku un pamanāmu vizuālu efektu.
- 27 Saskaņā ar Direktīvas 2001/29 2. panta a) punktu dalībvalstīm ir pienākums paredzēt autoriem ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu darbu reproducēšanu.
- 28 Šajā tiesību normā minētais termins “darbs” ir lietots arī Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punktā un 4. panta 1. punktā, kuri attiecas uz darba autora ekskluzīvām tiesībām uz tā izziņošanu un izplatīšanu, kā arī šīs direktīvas 5., 6. un 7. pantā, no kuriem pirmais attiecas uz izņēmumiem un ierobežojumiem, kas var tikt noteikti šīm ekskluzīvajām tiesībām, un divi pēdējie – uz tehnoloģiskiem pasākumiem un informācijas pasākumiem, kas nodrošina minēto ekskluzīvo tiesību aizsardzību.
- 29 Visos šajos noteikumos paredzētais jēdziens “darbs”, kā tas izriet no Tiesas pastāvīgās judikatūras, ir autonomš Savienības tiesību jēdziens, kas ir jāinterpretē un jāpiemēro vienveidīgi, un tas nozīmē divu kumulatīvu elementu iestāšanos. Pirmkārt, šis jēdziens nozīmē, ka pastāv kāds objekts, kurš ir oriģināls tajā ziņā, ka tas ir paša autora intelektuālā jaunrade. Otrkārt, par darbu var tikt kvalificēti tikai elementi, kas ir šādas jaunrades izpausme (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2009. gada 16. jūlijs, *Infopaq International*, C-5/08, EU:C:2009:465, 37. un 39. punkts, kā arī 2018. gada 13. novembris, *Levola Hengelo*, C-310/17, EU:C:2018:899, 33. un 35.–37. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 30 Runājot par pirmo no šiem elementiem, no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka, lai objekts varētu tikt uzskatīts par oriģinālu, ir gan nepieciešami, gan pietiekami, ka tas atspoguļo tā autora personību un izpaužas kā šī autora veiktas brīvas un radošas izvēles (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 1. decembris, *Painer*, C-145/10, EU:C:2011:798, 88., 89. un 94. punkts, kā arī 2018. gada 7. augusts, *Renckhoff*, C-161/17, EU:C:2018:634, 14. punkts).
- 31 Savukārt, ja objekta izveidi nosaka tehniski apsvērumi, noteikumi vai citi ierobežojumi, kas neatstāj vietu radošas brīvības īstenošanai, šis objekts nevar tikt atzīts par tādu, kam piemīt oriģinalitāte, kura ir nepieciešama, lai tas būtu uzskatāms par darbu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 1. marts, *Football Dataco* u.c., C-604/10, EU:C:2012:115, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 32 Saistībā ar otro šī sprieduma 29. punktā minēto elementu Tiesa ir precizējusi, ka Direktīvā 2001/29 ietvertais jēdziens “darbs” noteikti prasa tāda objekta pastāvēšanu, kas ir pietiekami precīzi un objektīvi identificējams (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 13. novembris, *Levola Hengelo*, C-310/17, EU:C:2018:899, 40. punkts).
- 33 Proti, pirmkārt, iestādēm, kuru uzdevums ir nodrošināt autortiesībām raksturīgo ekskluzīvo tiesību aizsardzību, ir jāspēj skaidri un precīzi atpazīt šādi aizsargāto objektu. Tas pats attiecas uz trešajām personām, attiecībā pret kurām var tikt veikta atsaukšanās uz aizsardzību, uz kuru pretendē šī objekta autors. Otrkārt, nepieciešamība minētā objekta identificēšanas procesā novērst jebkādu subjektivitātes

elementu, kas kaitētu tiesiskajai drošībai, prasa, lai pēdējam minētajam būtu objektīva izpaušme (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 13. novembris, *Levola Hengelo*, C-310/17, EU:C:2018:899, 41. punkts).

- 34 Kā to uzsvērusi Tiesa, atbilstošas precizitātes un objektivitātes prasībai neatbilst identificēšana, kas galvenokārt balstās uz cilvēka, kas uztver konkrētu objektu, izjūtām, kuras pēc būtības ir subjektīvas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 13. novembris, *Levola Hengelo*, C-310/17, EU:C:2018:899, 42. punkts).
- 35 Ja objektam piemīt šā sprieduma 30. un 32. punktā atgādinātās iezīmes un tātad tas ir uzskatāms par darbu, uz to – šajā statusā – ir attiecināma autortiesību aizsardzība saskaņā ar Direktīvu 2001/29, paturot prātā, ka šīs aizsardzības apjoms nav atkarīgs no tā autora radošās brīvības pakāpes un ka tas līdz ar to nav mazāks par aizsardzības apjomu, kas attiecināms uz jebkuru ar minēto direktīvu aptvertu darbu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 1. decembris, *Painer*, C-145/10, EU:C:2011:798, 97.–99. punkts).
- 36 Ņemot vērā šo judikatūru, lai atbildētu uz pirmo jautājumu, pirmām kārtām ir jānoskaidro, vai modeļi, vispārīgi runājot, ir kvalificējami par “darbiem” Direktīvas 2001/29 izpratnē.
- 37 Šajā ziņā vispirms ir jānorāda, ka saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 17. panta 2. punktu intelektuālais īpašums tiek aizsargāts.
- 38 No šīs tiesību normas formulējuma izriet, ka objekti, kas uzskatāmi par intelektuālo īpašumu, tiek aizsargāti saskaņā ar Savienības tiesībām. Turpretim no tās neizriet, ka uz visiem šādiem objektiem vai objektu kategorijām būtu attiecināma vienāda aizsardzība.
- 39 Savienības likumdevējs ir pieņēmis dažādus atvasināto tiesību aktus ar mērķi nodrošināt intelektuālā īpašuma aizsardzību, tostarp, no vienas puses, attiecībā uz Direktīvā 2001/29 minētajiem darbiem, kas tiek aizsargāti atbilstoši autortiesībām, kā arī, no otras puses, attiecībā uz dizainparaugiem, uz kuriem attiecas vai nu Direktīva 98/71, kura ir piemērojama dalībvalstī vai attiecībā uz dalībvalstī reģistrētiem dizainparaugiem, vai arī Regula Nr. 6/2002, kura ir piemērojama Savienības līmenī aizsargātiem dizainparaugiem.
- 40 Rīkojoties šādi, Savienības likumdevējs ir uzskatījis, ka objekti, kas tiek aizsargāti atbilstoši dizainparaugam, principā nav pielīdzināmi objektiem, kuri ir ar Direktīvu 2001/29 aizsargātie darbi.
- 41 Šī likumdevēja izvēle, šķiet, atbilst Bernes konvencijai, kuras 1.–21. pants Savienībai, lai gan tā, protams, nav šīs konvencijas līgumslēdzēja puse, tomēr ir jāievēro atbilstoši *WIPO* līguma par autortiesībām, kurā Savienība ir līgumslēdzēja puse, 1. panta 4. punktam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 13. novembris, *Levola Hengelo*, C-310/17, EU:C:2018:899, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 42 Proti, ar Bernes konvencijas 2. panta 7. punktu tās līgumslēdzējām pusēm ir atļauts piešķirt rūpnieciskajiem dizainparaugiem īpašu aizsardzību, kas atšķiras no ar šo konvenciju aptvertajiem literatūras un mākslas darbiem paredzētās aizsardzības un, iespējams, to izslēdz, kā arī noteikt šīs aizsardzības nosacījumus. Tajā pašā laikā minētā tiesību norma neizslēdz arī abu šo aizsardzības veidu kumulēšanas iespēju.
- 43 Šajā kontekstā Savienības likumdevējs ir izvēlējis sistēmu, saskaņā ar kuru dizainparaugiem paredzētā aizsardzība un ar autortiesībām nodrošinātā aizsardzība viena otru neizslēdz.
- 44 Proti, runājot par dizainparaugiem, Direktīvas 98/71 17. panta pirmajā teikumā ir paredzēts, ka uz dizainparaugiem, kuri ir reģistrēti dalībvalstī vai attiecībā uz dalībvalstī atbilstoši šai direktīvai, ir attiecināma arī aizsardzība, kas tiek piešķirta ar tās dalībvalsts tiesību aktiem par autortiesībām, kurā

vai attiecībā uz kuru šie dizainparaugi ir reģistrēti, sākot ar dienu, kad dizainparaugi ir radīti vai kaut kādā formā nostiprināti. Tālāk šī paša panta otrajā teikumā ir precizēts, ka šīs autortiesību aizsardzības apjomu un iegūšanas nosacījumus, tostarp attiecībā uz prasīto oriģinalitātes līmeni, nosaka katra dalībvalsts. Attiecībā uz Savienības līmenī aizsargātiem dizainparaugiem režīms, kas ir analogs no Direktīvas 98/71 17. panta izrietošajam, ir paredzēts Regulas Nr. 6/2002 96. panta 2. punktā.

- 45 Abas šīs tiesību normas pašas ir jāaplūko attiecīgi Direktīvas 98/71 8. apsvēruma un Regulas Nr. 6/2002 32. apsvēruma gaismā, kuros ir skaidra atsauce uz dizainparaugu aizsardzības, no vienas puses, un autortiesību aizsardzības, no otras puses, “kumulācijas” principu.
- 46 Runājot par autortiesībām, no Direktīvas 2001/29 9. panta “Citu tiesību normu turpmāka piemērošana”, kurš ir jāinterpretē, ņemot vērā tostarp tā redakciju visās valodās (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 4. februāris, *C & J Clark International* un *Puma*, C-659/13 un C-34/14, EU:C:2016:74, 122. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī šīs direktīvas 60. apsvēruma gaismā, izriet, ka minētā direktīva neskar valsts vai Savienības tiesību normas, kas pastāv citās jomās, tostarp normas attiecībā uz dizainparaugiem.
- 47 Tādējādi ar Direktīvu 2001/29 ir saglabāta situācija attiecībā uz to tiesību normu esamību un tvērumu, kas ir spēkā attiecībā uz dizainparaugiem, ieskaitot šā sprieduma 45. punktā minēto “kumulācijas” principu.
- 48 Ņemot vērā visas šīs tiesību normas, ir jāsecina, ka modeļi ir kvalificējami kā “darbi” Direktīvas 2001/29 izpratnē, ja tie atbilst abām šā sprieduma 29. punktā minētajām prasībām.
- 49 Šajos apstākļos otrām kārtām ir jānoskaidro, vai no šo prasību viedokļa par “darbiem” ir kvalificējami tādi modeļi kā pamatlietā aplūkoti apģērba modeļi, kam ir ne tikai funkcionāls mērķis, bet kas – atbilstoši iesniedzējtiesas norādītajam – no estētiskā viedokļa rada arī specifisku un pamanāmu vizuālu efektu, paturot prātā, ka minētā tiesa vaicā par to, vai šāds estētiskās oriģinalitātes elements veido Direktīvā 2001/29 paredzētās aizsardzības piešķiršanas pamatkritēriju.
- 50 Šajā ziņā iesākumā ir jāprecizē, ka dizainparaugu aizsardzībai, no vienas puses, un ar autortiesībām nodrošinātai aizsardzībai, no otras puses, pamatā ir atšķirīgi mērķi un uz tām attiecas atšķirīgi režīmi. Proti, kā ģenerāladvokāts būtībā ir norādījis savu secinājumu 51. un 55. punktā, dizainparaugu aizsardzība ir vērsta uz to, lai aizsargātu objektus, kuriem, lai gan tie ir jauni un individualizēti, tomēr ir funkcionāls raksturs un kuri ir domāti masveida ražošanai. Turklāt šo aizsardzību ir paredzēts piemērot ierobežotu laiku, kas tomēr ir pietiekams, lai ļautu atgūt ieguldījumus, kuri ir nepieciešami šo objektu izstrādei un ražošanai, tomēr pārmērīgi nekavējot konkurenci. Savukārt ar autortiesībām saistītā aizsardzība, kuras ilgums ir daudz lielāks, ir domāta tikai objektiem, kurus ir vērts kvalificēt kā darbus.
- 51 Šo iemeslu dēļ, kā ģenerāladvokāts arī norādījis savu secinājumu 52. punktā, autortiesību aizsardzības piešķiršana objektam, kas ir aizsargāts kā dizainparaugs, nedrīkst izraisīt kaitējumu attiecīgajiem šo divu aizsardzības veidu mērķiem un efektivitātei.
- 52 No tā izriet, ka, lai gan dizainparaugu aizsardzība un ar autortiesībām saistītā aizsardzība atbilstoši Savienības tiesībām var tikt piešķirtas kumulatīvi vienam un tam pašam objektam, šī kumulācija tomēr ir paredzama tikai noteiktās situācijās.
- 53 Šajā ziņā ir jānorāda, pirmkārt, ka estētisks – kā tas izriet no termina “estētisks” ierastās nozīmes – efekts, ko var radīt modelis, ir katra cilvēka, kurš skatīsies uz to, būtībā subjektīvas skaistuma izjūtas rezultāts. Līdz ar to šis subjektīvais efekts pats par sevi neļauj secināt, ka pastāv pietiekami precīzi un objektīvi identificējams objekts šā sprieduma 32.–34. punktā minētās judikatūras izpratnē.

- 54 Otrkārt, ir taisnība, ka estētiskie apsvērumi ir daļa no jaunrades. Tomēr apstāklis, ka kāds modelis rada estētisku efektu, pats par sevi neļauj noteikt, vai šis modelis ir intelektuālās jaunrades rezultāts, kas atspoguļo tā autora izvēles brīvību un viņa personību un kas tāpat atbilst šā sprieduma 30. un 31. punktā minētajai oriģinalitātes prasībai.
- 55 Līdz ar to apstāklis, ka tādiem modeļiem kā pamatlietā aplūkotie apģērba modeļi ir ne tikai funkcionāls mērķis, bet tie no estētiskā viedokļa rada arī specifisku un pamanāmu vizuālu efektu, nevar būt pamats secinājumam, ka šādi modeļi būtu kvalificējami kā “darbi” Direktīvas 2001/29 izpratnē.
- 56 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/29 2. panta a) punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas nepieļauj, ka ar valsts tiesību aktiem autortiesību aizsardzība tiek piešķirta tādiem modeļiem kā pamatlietā aplūkotie apģērba modeļi tādēļ, ka tiem ir ne tikai funkcionāls mērķis, bet tie no estētiskā viedokļa rada arī specifisku un pamanāmu vizuālu efektu.

Par otro jautājumu

- 57 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz šo jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 58 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/29/EK (2001. gada 22. maijs) par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā 2. panta a) punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas nepieļauj, ka ar valsts tiesību aktiem autortiesību aizsardzība tiek piešķirta tādiem modeļiem kā pamatlietā aplūkotie apģērba modeļi tādēļ, ka tiem ir ne tikai funkcionāls mērķis, bet tie no estētiskā viedokļa rada arī specifisku un pamanāmu vizuālu efektu.

[Paraksti]